

УДК 342.951:351.85

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-3-73-78

**Андрій
СОБАКАРЬ**[©]
доктор юридичних
наук, професор

**Анастасія
АКСЮТІНА**[©]
викладач

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

ІНСТИТУТ «КУЛЬТУРНОГО СЕРВІСУ» В МЕХАНІЗМІ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИМИ ПОСЛУГАМИ

Досліджено проблеми повноцінного забезпечення населення соціально-культурними послугами, використовуючи необхідні адміністративно-правові інструменти. Сформовано концептуальне уявлення про зміст публічно-правового забезпечення розвитку інституту «культурного сервісу» та процесу надання населенню якісних соціально-культурних послуг, а також ролі в ньому публічної адміністрації. Підкреслено важливу роль в якісному задоволенні культурних потреб громадян держави, без підтримки якої не можна повною мірою усвідомити соціальну користь культурних благ, значущість яких сприймається споживачами їх цінністю як елемент процесу підвищення культурного рівня населення. З'ясовано характерні ознаки культурної сфери як об'єкта публічного адміністрування.

Розглянута ситуація в культурній галузі дозволила окреслити сучасні детермінанти гальмування розвитку інституту «культурного сервісу» як складової механізму публічно-правового забезпечення населення якісними й доступними культурними послугами, серед яких: відсутність рівних умов для доступу українських громадян до послуг культурного характеру; обезцінювання загально визнаних культурних цінностей та орієнтирів; недостатнє використання потенціалу установ культури, а також низький інвестиційний рівень культурної галузі; відсутність ефективного громадського контролю у сфері надання населенню культурних послуг; постійні законодавчі зміни, які заважають досягненню бажаного рівня адаптованості системи управління суб'єктами культурної сфери до умов зовнішнього середовища тощо.

Зроблено висновок про те, що розвиток інституту «культурного сервісу» має формуватися в механізмі публічно-правового забезпечення населення соціально-культурними послугами з урахуванням вихідних засад, сформульованих у Концепції реформування системи забезпечення населення культурними послугами, з обов'язковим доповненням принципами незалежної оцінки якості надання культурних послуг, інформаційної відкритості культурних послуг тощо.

Ключові слова: культура, мистецтво, послуга, культурна послуга, публічна послуга, публічна адміністрація, механізм публічно-правового забезпечення, публічне адміністрування.

Постановка проблеми. Процес реформування соціокультурної сфери в контексті демократизації українського суспільства призвів до зміни парадигми державної соціально-культурної політики: від збереження й утримання мережі закладів культури – до забезпечення надання послуг і створення умов доступності культурних благ; від освіти населення – до формування духовного потенціалу суспільства. Ці процеси відбуваються на тлі поновлення соціальних відносин, викликаних розвитком інформаційних технологій і впровадженням їх в усі сфери життя суспільства. Розширюється ринок масової культури, все більше витісняючи традиційні форми дозвілля, внаслідок чого трансформу-

© Собакарь А.О., 2020
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7618-0031>
aasobakar77@ukr.net

© Аксютіна А.В., 2020
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-4493-5599>
k_cpd@dduvs.in.ua

ється соціокультурне середовище, змінюються ціннісні пріоритети й масова свідомість, смаки та інтереси людей. Під впливом глобалізації і поширення зразків глобальної культури виникають нові запити населення, формується відповідний їм ринок послуг культури, на якому державні інституції поступово втрачають свої позиції. Проблема втрати ними провідних позицій на ринку послуг ускладнюється наявними диспропорціями в забезпеченні доступності для населення соціально-культурних благ. З одного боку, віддаленість від культурних центрів, нерозвинена система комунікацій, низький рівень матеріального достатку не дозволяють реалізувати великій кількості населення своє конституційне право на доступ до культурних цінностей; з іншого боку – намітилася тенденція, пов'язана з активним включенням нових інформаційних технологій, що розсовують обрії культурного розвитку і ресурсну базу дозвільної активності. Хоча загалом це не змінює соціокультурну ситуацію, яка, як і раніше, характеризується пасивним домашнім дозвіллям. Ці обставини вимагають нових принципів і підходів до розвитку інституту «культурного сервісу» та формування належного публічно-правового забезпечення населення соціально-культурними послугами на основі вивчення його культурних потреб.

Отже, вище викладене дозволяє стверджувати про наявність і виняткову значущість інституту «культурного сервісу», який є об'єктивно важливим засобом забезпечення населення необхідними культурними послугами, оскільки саме в межах культурного простору і саме за допомогою сервісної інфраструктури формуються найважливіші світоглядні ідеї та задовольняються культурні потреби громадян.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. зараз немає концептуального уявлення про зміст публічно-правового забезпечення розвитку цього інституту та надання населенню якісних соціально-культурних послуг, а також ролі у цьому процесі публічної адміністрації. Хоча важливі аспекти правового забезпечення реалізації соціально-культурних прав і свобод громадян досліджували багато відомих правників, зокрема треба згадати наукові праці В. Б. Авер'янова, О. Ф. Андрійко, І. В. Арістової, О. М. Бандурки, Д. М. Бахраха, В. М. Бевзенка, О. І. Безпалової, А. І. Берлача, Ю. П. Битяка, В. Т. Білоуса, І. Л. Бородіна, А. С. Васильєва, В. В. Галуцька, В. М. Гаращука, І. П. Голосніченка, С. Т. Гончарука, Є. В. Додіна, О. І. Дрозда, В. О. Заросила, В. В. Зуй, Р. В. Ігоніна, Д. П. Калаянова, Р. А. Калюжного, С. В. Ківалова, М. В. Коваліва, В. В. Ковальської, Л. В. Коваля, Т. О. Коломєць, В. К. Колпакова, А. Т. Комзюка, С. Ф. Константинова, О. В. Кузьменко, С. О. Кузніченка, В. І. Курила, М. В. Лошицького, Д. М. Лук'янця, Р. С. Мельника, О. М. Мердової, Т. П. Мінки, Р. В. Миронюка, С. О. Мосьондза, О. М. Музичука, В. Я. Настюка, В. І. Олефіра, О. І. Остапенка, В. П. Петкова, С. В. Петкова, Д. В. Приймаченка, Т. О. Проценка, О. П. Рябченко, Л. А. Савченко, Р. А. Сербина, А. О. Собакаря, С. Г. Стеценка, М. М. Тищенко, О. І. Харитонової, В. К. Шкарупи, О. С. Юніна та ін. Водночас проблематика публічно-правового забезпечення населення культурними послугами комплексно не досліджувалась, оскільки переважна більшість вчених у своїх доробках висвітлюють її фрагментарно.

Тому **метою** статті є необхідність дослідження проблем повноцінного забезпечення населення соціально-культурними послугами, використовуючи необхідні адміністративно-правові інструменти.

Виклад основного матеріалу. У забезпеченні високого рівня розвитку людського потенціалу найважливішу роль відіграє інститут «культурного сервісу», оскільки саме в його просторі і за його безпосередньої участі формуються найважливіші характеристики людського буття.

Досвід розвитку більшості країн підтверджує, що нерозвиненість сфери культурних послуг уповільнює процес розвитку сучасної людини як працівника, особистості, громадянина і сім'янина. Висока «економія» на послугах обертається великими втратами в самому матеріальному виробництві, ускладнює реалізацію людського чинника з позиції моделі «людського капіталу». Ці втрати можуть відчуватися в різкому падінні загальної культури і духовності суспільства. Все це позначається на зниженні можливостей реалізації творчого, інтелектуального потенціалу людини як головної продуктивної сили сучасного суспільства. Саме тому сучасне суспільство має звернути увагу на особистісно-персональну значущість культурного сервісу.

Клієнтоорієнтований підхід характерно вписується в концепцію такої країни, що надає своїм громадянам публічні послуги. Саме така модель зараз і вибудовується в

Україні. Орієнтація на споживача покликана узгодити культурні продукти з інтересами сучасної людини, зробити їх адекватними динаміці способу життя, в кінцевому підсумку підвищити затребуваність послуг установ культури. Водночас не будь-яке підлаштування під потреби може сприяти суспільному розвитку, адже швидкість, з якою втрачають свою привабливість напрацьовані на попередніх стадіях суспільного розвитку ціннісні й моральні орієнтири, набагато перевищує процес становлення позитивних і конструктивних їм альтернатив, адаптованих до нових реалій. Такі деструктивні процеси надалі трансформуються в культурні запити певної частини населення, які знаходять реалізацію через надання відповідних культурних послуг. Останні стали можливими завдяки інноваціям, а отже, завдання полягає не в тому, щоб утримати сучасну людину в межах колишніх культурних запитів, а в тому, щоб запропонувати такий культурний продукт, який буде привабливим і саме тоді сформує конструктивні цінності.

Важлива роль в якісному задоволенні культурних потреб громадян безумовно належить державі, без підтримки якої не можна повною мірою усвідомити соціальну користь культурних благ, значущість яких сприймається споживачами їх цінністю як елемент процесу підвищення культурного рівня населення, зокрема: сама наявність таких суспільних цінностей переконує будь-якого громадянина усвідомлювати свою причетність до можливості користування культурною спадщиною, а відтак і зберігати культурні надбання попередніх поколінь, бути частиною формування й зміцнення національної самобутності й гордості країни.

У сфері культури саме держава встановлює мінімальний набір соціальних гарантій і нормативів, які певною мірою конкретизовані в Законі України від 5 жовтня 2000 року «Про державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії» та до яких відповідно до ст. 13, 21 у сфері обслуговування закладами культури належать:

- перелік та обсяг безоплатних послуг, які надаються населенню закладами, підприємствами, організаціями та установами культури;
- показники якості надання населенню послуг закладами, підприємствами, організаціями та установами культури;
- нормативи забезпечення населення закладами, підприємствами, організаціями та установами культури;
- нормативи фінансування поточних витрат на одного мешканця, а для окремих видів соціальних послуг – на одну особу, що підлягає цьому виду обслуговування;
- нормативи фінансування поточних витрат на утримання мережі закладів охорони здоров'я, освіти, підприємств, організацій, установ соціально-культурного, житлово-комунального та побутового обслуговування;
- нормативи державних капітальних вкладень на будівництво закладів охорони здоров'я, освіти, підприємств, організацій, установ соціально-культурного, житлово-комунального та побутового обслуговування тощо [1; 2, с. 102–103].

Характерними ознаками культурної сфери як об'єкта публічного адміністрування, вчені називають:

- множинність проявів (до об'єктів культури належать кінематографія, театр, цирк, архівні установи, бібліотечна справа тощо);
- регулюванню підлягає не сам творчий процес, а діяльність, спрямована на організацію творчої діяльності, процес оприлюднення результатів творчості;
- необхідність гарантування свободи творчої діяльності, невтручання у творчий процес з боку держави, політичних партій та інших громадських об'єднань;
- поєднання державних і громадських засад у забезпеченні розвитку культури;
- важливість збереження цілісної мережі закладів, підприємств, організацій та установ культури й цілісного інформаційно-культурного простору, ефективного використання наявних культурних і творчих ресурсів;
- намагання подолати «залишковий принцип» ставлення до культури у суспільстві та в здійсненні державної політики [3, с. 364].

Реалії сьогодення досить гостро ставлять питання посилення ролі держави в процесі розвитку культури, створення ефективної системи для задоволення культурних потреб та надання послуг різними соціально-віковими категоріями населення; вдосконалення ринкових механізмів розвитку культурно-мистецької сфери [4, с. 15–16; 5, с. 85–86].

За даними соціологічних досліджень, навіть попри те, що зважаючи на виробництво культурного сектора (4,04 % від загального обсягу виробництва) та культурного споживання (0,88 % від загальних обсягів споживання), Україна на сьогодні є чистим експортером куль-

турних товарів та послуг. Більшість респондентів (87,8 %) переконливо стверджують, що культура відіграє для модернізації українського суспільства роль не культурного блокування, а навпаки – внутрішнього стимулу оновлення всіх сфер життя суспільства відповідно до викликів часу. При цьому перевага української культури як концептуально-духовної парадигми перетворень виражається в здатності забезпечувати виживання країни в історії. Втрата цієї культури як генотипу нашої цивілізації неминуче призведе до історичної і цивілізаційної поразки України в глобалізованому світі [6, с. 26–40].

На сьогодні Україна має розгалужену систему культурно-мистецьких закладів, кількість яких, на жаль, щороку зменшується. Зокрема, з 1991 року кількість бібліотек зменшилась з 25,3 тис. одиниць до 16,8 у 2017 році, клубних закладів – з 24,7 до 17,1 тис., мистецьких шкіл – з 1445 до 1280 [7].

З огляду на тенденцію часткового скорочення базової мережі закладів культури, відповідно залишає бажати кращого й рівень надання населенню культурних послуг як за кількісними, так і за якісними показниками. З 1990 року до сьогодні кількість культурних закладів та відповідно наданих населенню культурних послуг поступово зменшується. Зокрема, якщо у 1990 році кількість глядачів на виставах становила 17,6 млн осіб, то у 2017 році цей показник становив 6,2 млн осіб, кількість слухачів на концертах впала з 15 до 2,8 млн осіб, кількість відвідувачів музеїв – з 31,8 до 16,4 млн осіб, бібліотечний фонд – з 419 до 236 млн примірників, кількість глядачів на сеансах – з 552 до 11 млн осіб тощо.

На жаль, сьогодні в Україні не приділяється належної уваги розвитку національної культурної індустрії та українському мистецтву, не створюються умови для залучення інвестицій у сферу культури, не визначаються чіткі пріоритети її розвитку, які б відповідали викликам сьогодення, в управлінні закладами культури не відбувається якісних змін [8, с. 123–131].

Водночас цікавими є дослідження національного інституту стратегічних досліджень, за даними якого відвідування церковних служб було найбільш популярним видом культурної діяльності для 54 % респондентів, які відвідують церкву, принаймні, раз на місяць, та для 12,5 %, які відвідують церкву, принаймні, раз на рік. Ця діяльність об'єднує всі категорії населення: бідних і багатих, з вищою чи середньою освітою, міських або сільських жителів тощо [9].

Безумовно, на думку опитаних, «простого декларування права населення на отримання необхідних культурних благ недостатньо». Головним все ж таки залишається ступінь реального залучення людини в культурне середовище, активну участь його в культурному процесі. Тільки третина населення усвідомлено і цілеспрямовано планує свою участь в культурній діяльності (регулярно роблять це серед них тільки 7,1 %), кожен третій витрачає кошти на культуру спонтанно, кожен п'ятий громадянин не може собі дозволити цього, 13,2 % не бачать в цьому потреби. Ситуація, за якої участь третини населення в культурному процесі випадкова, а кожен третій не може (або не хоче) займатися цією діяльністю, свідчить про глибоке відчуження великої частини громадян від культури. Ще більш серйозною підставою для занепокоєння є висновок про те, що «лише п'ята частина населення у віці 16 років і старше має змогу повноцінно організувати своє культурне дозвілля».

Отже, аналіз статистичних показників попиту суспільства на культурні послуги за останні роки дозволяє констатувати зміни пріоритетів й орієнтацію людей до необмеженого інформаційного продукту, що спонукало заклади культури до створення сучасного культурного продукту та призвело до підвищення «культурної активності» суспільства. Водночас такі зміни вплинули на необхідність формування дієвих важелів впливу в галузі культури на всіх гілках влади та створення інноваційної моделі її розвитку.

Розглянута ситуація в культурній галузі свідчить про те, що сучасними детермінантами гальмування розвитку інституту «культурного сервісу» як складової механізму публічно-правового забезпечення населення якісними і доступними культурними послугами є:

- відсутність рівних умов для доступу українських громадян до послуг культурного характеру;
- обезцінювання загально визнаних культурних цінностей та орієнтирів;
- недостатнє використання потенціалу установ культури, а також низький інвестиційний рівень культурної галузі;
- відсутність ефективного громадського контролю у сфері надання населенню культурних послуг;
- постійні законодавчі зміни, які заважають досягненню бажаного рівня адапто-

ваності системи управління суб'єктами культурної сфери до умов зовнішнього середовища тощо.

Безперечно, відповідальність за високу якість реалізації культурних потреб громадян, а також їх естетичного виховання бере на себе держава, яка через уповноважені органи публічного адміністрування забезпечує населення якісними та доступними соціально-культурними послугами.

Зі свого боку, відповідальність держави за високу якість культурних послуг для населення реалізується законодавчими актами, які надають публічній адміністрації повноваження щодо встановлення норм і стандартів культури. Саме публічна адміністрація є сполучною ланкою в механізмі адміністративно-правового забезпечення населення культурними послугами, необхідність якого не викликає сумнівів, адже спрямоване на задоволення суспільно значущих публічних інтересів у досліджуваній сфері шляхом надання різноманітних публічних послуг, юридично і соціально значущих дій в інтересах соціуму, держави й громадян [10, с. 200].

Висновки. Отже, сфера культурних послуг слугує потужним чинником генерації та реалізації людських потреб усіх рівнів, а їх важливість для особистості в поєднанні з соціальною та гуманістичною спрямованістю робить культурні послуги ефективним засобом соціалізації особистості.

З огляду на вищевикладене, дослідження соціальних характеристик сфери послуг, аналіз сфери культурних послуг загалом та її регіональних особливостей зокрема, розгляд інституту «культурного сервісу» з позицій постіндустріальних тенденцій, специфіки його функціонування в умовах українського суспільства та відповідно діяльності на цьому тлі публічної адміністрації набуває характеру нагальної потреби.

Для реалізації проголошених Конституцією України гарантій щодо свободи літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захисту інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, забезпечення збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність, в країні діє доволі розгалужене законодавство, яке містить великий масив нормативно-правових актів різних рівнів. Однак, незважаючи на це, стан задоволення культурних потреб громадян в Україні свідчить про деякі упущення держави у сфері правового регулювання доступу населення до створення, використання, розповсюдження, збереження культурної спадщини та культурних цінностей.

Розвиток інституту «культурного сервісу» має формуватися в механізмі публічно-правового забезпечення населення соціально-культурними послугами з урахуванням вихідних засад, сформульованих у Концепції реформування системи забезпечення населення культурними послугами, з обов'язковим доповненням принципами незалежної оцінки якості надання культурних послуг, інформаційної відкритості культурних послуг, соціальної і територіальної рівності громадян в отриманні культурних послуг, забезпечення єдності методологічних засад у сфері надання населенню культурних послуг, організації постійного контролю за якістю надання культурних послуг, забезпечення прозорості адміністрування процесу надання культурних послуг, спрощеності системи надання адміністративних послуг у сфері культури, децентралізації повноважень у сфері культури та наданні культурних послуг тощо, які надалі посідатимуть чільне місце у відповідному законодавчому акті.

Список використаних джерел

1. Про державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 48. Ст. 409.
2. Задохайло О. А. Організація управління культурою в Україні (адміністративно-правовий аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2005. 208 с.
3. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. Київ : Атіка, 2007. 624 с.
4. Копієвська О. Р. Правовий вплив на суспільні відносини в культурно-мистецькій сфері. *Держава і право*. 2007. Вип. 38. С. 14–20.
5. Шестак В. С. Адміністративно-правове забезпечення реалізації культурної функції держави : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2012. 472 с.
6. Карпунин О. И., Комиссаров С. Н. Состояние российской культуры: экспертные оценки и мнение населения. *Гуманитарий Юга России*. 2018. Т. 7. № 6. С. 26–40.
7. Про схвалення Концепції реформування системи забезпечення населення культурними послугами : розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 р. № 27-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/27-2019-%D1%80>
8. Борисенко Д. В. Державна політика у сфері культури: її сутність та особливості реаліза-

ції. *Теорія та практика державного управління*. 2017. Вип. 4. С. 123–131.

9. Аналітичний звіт щодо стану сфери культури та культурної політики України. URL: [https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/DOCS/_EaP_Culture_Base-line_Report_UKRAINE_\(Ukrainian\).pdf](https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/DOCS/_EaP_Culture_Base-line_Report_UKRAINE_(Ukrainian).pdf)

10. Тихомиров Ю. А. Теория компетенции : монография. Москва: Изд. г-на Тихомирова М. Ю., 2001. 355 с.

Надійшла до редакції 21.08.2020

References

1. Pro derzhavni sotsialni standarty i derzhavni sotsialni harantii [About state social standards and state social guarantees] : Zakon Ukrainy vid 05.10.2000 r. № 2017-III. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2000. № 48. St. 409. [in Ukr.].

2. Zadykhailo O. A. Orhanizatsiia upravlinnia kulturoiu v Ukraini (administratyvno-pravovyi aspekt) [Organization of culture management in Ukraine (administrative and legal aspect)] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kharkiv, 2005. 208 s. [in Ukr.].

3. Stetsenko S. H. Administratyvne pravo Ukrainy [Administrative law of Ukraine] : navch. posib. Kyiv : Atika, 2007. 624 s. [in Ukr.].

4. Kopievska O. R. Pravovyi vplyv na suspilni vidnosyny v kulturno-mystetskii sferi [Legal influence on public relations in the cultural and artistic sphere]. *Derzhava i pravo*. 2007. Vyp. 38. S. 14–20. [in Ukr.].

5. Shestak V. S. Administratyvno-pravove zabezpechennia realizatsii kulturnoi funktsii derzhavy [Administrative and legal support for the implementation of the cultural function of the state] : dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.07. Kharkiv, 2012. 472 s. [in Ukr.].

6. Karpuhin O. I., Komissarov S. N. Sostoyanie rossijskoj kultury: ekspertnye ocenki i mnenie naseleniya [The state of Russian culture: expert assessments and public opinion]. *Gumanitarij Yuga Rossii*. 2018. T. 7. № 6. S. 26–40. [in Rus.].

7. Pro skhvalennia Kontseptsii reformuvannia systemy zabezpechennia naseleennia kulturnymy posluhamy [About approval of the Concept of reforming of system of providing the population with cultural services] : rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23 sichnia 2019 r. № 27-r URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/27-2019-%D1%80> [in Ukr.].

8. Borysenko D. V. Derzhavna polityka u sferi kultury: yii sutnist ta osoblyvosti realizatsii [State policy in the field of culture: its essence and features of implementation]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*. 2017. Vyp. 4. S. 123–131. [in Ukr.].

9. Analitichnyi zvit shchodo stanu sfery kultury ta kulturnoi polityky Ukrainy [Analytical report on the state of culture and cultural policy of Ukraine]. URL: [https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/DOCS/_EaP_Culture_Base-line_Report_UKRAINE_\(Ukrainian\).pdf](https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/DOCS/_EaP_Culture_Base-line_Report_UKRAINE_(Ukrainian).pdf) [in Ukr.].

10. Tihomirov Yu. A. Teoriya kompetencii [Competence theory] : monografiya. Moskva: Izd. g-na Tihomirova M. Yu., 2001. 355 s. [in Rus.].

SUMMARY

Andriy O. Sobakar, Anastasiya V. Aksyutina. Institute of "cultural service" in the mechanism of public and legal support of the population with social and cultural services. The article examines the problems of full provision of the population with socio-cultural services, using the necessary administrative and legal tools.

A conceptual idea of the content of public law support for the development of the institution of "cultural service" and the process of providing quality socio-cultural services to the population, as well as the role of public administration in it.

The important role in qualitative satisfaction of cultural needs of citizens of the state is emphasized, without support of which it is impossible to realize full social usefulness of cultural goods which significance is perceived by consumers by their value as an element of process of increase of cultural level of the population. The characteristic features of the cultural sphere as an object of public administration are clarified.

The considered situation in the cultural sphere allowed to outline the modern determinants of inhibiting the development of the institution of "cultural service" as a component of the mechanism of public law provision of quality and affordable cultural services, including: lack of equal conditions for Ukrainian citizens to access cultural services; devaluation of generally recognized cultural values and landmarks; insufficient use of the potential of cultural institutions, as well as low investment level of the cultural sector; lack of effective public control in the provision of cultural services to the population; constant legislative changes that prevent the achievement of the desired level of adaptation of the management system of cultural entities to environmental conditions, etc.

It is concluded that the development of the institute of "cultural service" should be formed in the mechanism of public-law provision of social and cultural services, taking into account the basic principles formulated in the Concept of reforming the system of cultural services, with mandatory addition to the principles of independent quality assessment, information openness of cultural services, etc.

Keywords: *culture, art, service, cultural service, public service, public administration, mechanism of public legal support, public administration.*